

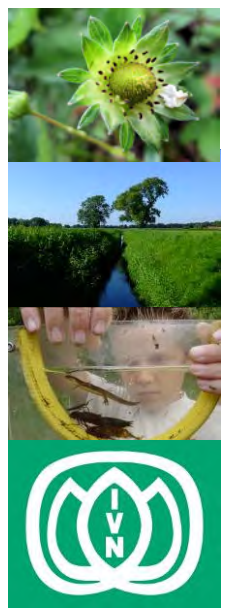
Ommetje Aalst-Waalre

IVN Aalst-Waalre, Noord-Brabant

Startpunt/eindpunt: het Stationskoffiehuis, Willibrorduslaan 137, Waalre

Lengte: 30 of 60 minuten. Als u tussen punt 7 en 8 bij de Willibrorduslaan RA gaat, loopt u de korte route. U komt dan bij het beginpunt uit.

In stand houden van natuur en zorgen voor verbindingen tussen natuurgebieden, ook binnen gemeentegrenzen, is van groot belang voor de verspreiding van planten en dieren. Er vindt versnippering van natuurgebieden plaats door bebouwing, aanleg van wegen en aanwezigheid van "onoverbrugbare" open vlaktes. Mogelijkheden zijn er in overvloed om verbindingzones en groene linten in het landschap te optimaliseren door aanleggen en in stand houden van onder andere houtwallen, heggen en dierenoversteekplaatsen. Let u onderweg eens op de mogelijkheden en moeilijkheden die dieren en planten ondervinden als ze zich willen verplaatsen.

Routebeschrijving

LA: linksaf, RA: rechtsaf, RD: rechtdoor

**Bewegen is gezond! Natuur is ontspannen!
Even de zinnen verzetten na uren hard
werken? IVN Aalst-Waalre nodigt u uit voor
deze lunchwandeling.
Neem uw lunchpakketje mee.**

De plattegrond hieronder gaat uit van start wandeling bij het Stationskoffiehuis aan de Willibrorduslaan 137. U kunt uiteraard op elk gewenst punt starten en eindigen. Volg de paaltjes met blauwe kop.

1. Stationskoffiehuis

In 1866 kregen de beide kerkdorpen Aalst en Waalre een treinverbinding aan de spoorlijn Eindhoven-Hasselt. Na opheffing van de lijn in 1955 rest nu nog café-restaurant "Het Stationskoffiehuis" op de plaats van het voormalige station.

2. Wapen gemeentehuis Waalre

De gemeenten Aalst en Waalre zijn in 1923 samengevoegd. Op de grens werd een nieuw gemeentehuis gebouwd. Het wapen van de gemeente Waalre wordt vastgehouden door de schilddrager St. Willibrord, de 1ste bisschop van Utrecht die vanaf 700 verbonden is met de geschiedenis van Waalre. Het gouden schild heeft een dwarsbalk van keel (=rood) waarop drie merletten (=vogels zonder pootjes) in zilver van de familie van Cuyk, eronder een franse lillie met afgesneden voet van de familie van Rotselaer, bovenaan de posthoorn van de familie van Horne.

3. Lisseven en Molenvenen

Uitwaaiingsvennen hebben geen verbinding met het grondwater, zij worden uitsluitend gevoed door regenwater en hebben een vrij kwetsbare leemlaag als bodem. Zo'n voedselarm ven ligt achter het gemeentehuis: het Molenvenen. Veel vennen werden door de eeuwen heen door de mens gebruikt als viskweekvijver, het water werd daardoor veel voedselrijker. Het voedselrijke Lisseven, waarin veel karpers leven, ligt bij de vakantievilla voor langdurig verzorgden en verpleegden 't Woldersven.

4. Het Hoge Duin

Eeuwenlang waren de zandgronden bedekt met eindeloze heidevelden. Door overmatige begrazing door schapen en het steken van heideplaggen werd de grond kaal en kon het zand vrijelijk stuiven.

4. **Het Hoge Duin** (vervolg)

Omdat het zand een bedreiging vormde voor de bewoners is men vanaf 1850 de stuifzanden gaan beplanten met bomen. Het Hoge Duin is een restant van zo'n stuifduin en ligt op 24 meter boven NAP. Kinderen spelen hier al generaties lang met slee en schep.

5. **Villawijk**

In de twintigste eeuw zorgde de ontwikkeling van Eindhoven als industriestad voor welvaart in de regio. De goeude burgerij zocht naar een aangename woonomgeving in de directe nabijheid van de werkomgeving. Zo is na de Tweede Wereldoorlog deze villawijk in de buurt van de Lissevenlaan ontstaan.

6. **Spechtengaten**

In deze laan treft men in bijna iedere boom een spechtengat aan. Zo'n broedholte kan jaren oud zijn en wordt ook wel eens bewoond door een vleermuis-, spreuwen-, kauwen- of boomklovergezin dat de opening naar believe aanpast. In het voorjaar tref je onder de boom regelmatig verse houtsplinters aan van het hakwerk van spechten.

7. **Van productiebos tot gemengd bos**

Het bos van de in rijen aangeplante bomen van één soort voor de houtproductie is de laatste jaren vervuild voor recreatiebos. Tegenwoordig kiest men voor gemengd bos. Gesnoeide takken en toppen blijven liggen ter bevordering van de voedselvoorziening van insecten en vogels en bieden verspreidingsmogelijkheden voor schimmels en paddestoelen. Meer lichtinval geeft aan wachtende zaden een kans om te kiemen en men ziet zeer snel het plantenassortiment uitbreiden. Er komen wandelpaden, ruiterspaden, fietspaden en mountainbikeroutes, voor elk wat wils. Een belangrijke maatschappelijke functie is voor het gemengde bos weggelegd.

8. **Stilte**

Sta hier even stil. Sluit de ogen. Voel de wind of de warmte van de zon op je gezicht. Ruik de geur van het bos. Hoor de vogels. Voel de verbondenheid met moeder aarde...

9. **Naaldbomen**

In de jaren 1920-1935 zijn er veel Grove dennen aangeplant in werkgelegenheidsprojecten ten behoeve van mijnhout. De bomen staan zo dicht bij elkaar dat ze alleen maar recht omhoog kunnen groeien. Wanneer het zaadje is komen aanwaaien en daaruit spontaan een boom groeit, noemt men deze een "vliegden". Zo'n vliegden kan zeer grillig gevormd zijn als het plantje de ruimte heeft gehad om zich naar alle kanten vrij te ontwikkelen.

Het grenenhout is zeer sterk en taai en de Grove den levert terpentijnolie, hars en teer. De naalden staan paarsgewijs en zijn 6 cm lang. De kegels rijpen in 3 jaar. De krachtige penwortel en stevige zijwortels strekken zich ver uit en geven de boom een grote stormbestendigheid. De schors is bovenin de kroon altijd wat oranjeachtig. Ook de Zeeden is een pijnboom maar gemakkelijk te onderscheiden van de Grove den door zijn zeer lange, met twee samenstaande, naalden van wel 17 cm en heel grote kegels van 10 tot 15 cm.

10. **Berk**

Berken met hun witte stam zijn echte pionierbomen die snel een kale bodem koloniseren. Ze wortelen goed in schrale grond en hun lichte zaden worden ver weg geblazen. De dunne bladeren verrotten snel en ze verrijken de bodem voor veeleisende soorten als de eik. Het eindstadium op onze Brabantse zandgrond is dan ook een gemengd eiken/berkenbos. Rondom vennen en op de heide zie je zo'n bos meteen ontstaan. Wil je vennen behouden en heidevelden open houden dan zal de mens moeten ingrijpen.

11. **Loofbomen**

Hier langs de oude spoorbaan tref je diverse soorten loofbomen aan. De Tamme Kastanje is vermoedelijk door de Romeinen naar West Europa overgebracht. De kastanjes, ontdaan van de stekelige doppen, zijn heerlijk om te eten. In de lente draagt de boom prachtige witte katjesachtige mannelijke bloemen. De inlandse eiken leveren goed wintervoedsel voor eekhoorns, gaaien en reeën. Op de eik komen veel gallensoorten voor. Kijk maar eens op blad, tak en knop. De sneller groeiende Amerikaanse eik komt oorspronkelijk uit het oosten van Canada en het noordoosten van de Verenigde Staten. De vurige herfstkleuren van het blad van deze eik zijn een feest om te zien.

IVN Aalst-Waalre
www.ivn.nl/aalstwaalre